

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 115/2564

นาย ส. หรือ จำเอก อ. ผู้ร้อง คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คู่กรณี คำพิพากษาศาลจังหวัดอุดรธานี คู่กรณี

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลยุติธรรมตามคำพิพากษาศาลจังหวัดอุดรธานี หมายเลขแดงที่ พ. ๒๐๔๘/๒๕๖๐ กับศาลปกครอง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ ขัดแย้งกันตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า คำพิพากษาศาลจังหวัดอุดรธานี หมายเลขแดงที่ พ. ๒๐๔๘/๒๕๖๐ กับคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ ขัดแย้งกันหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ กองทัพบก โจทก์เคยยื่นฟ้องผู้ร้องต่อศาลจังหวัดอุดรธานีเรียกคืนเงินเบี้ยหวัด บำนาญ บำเหน็จดำรงชีพและเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ สืบเนื่องจากผู้ร้องได้รับเงินดังกล่าวไปโดยไม่มีสิทธิ ต่อมาผู้ร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลจังหวัดอุดรธานีตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งศาลจังหวัดอุดรธานีและศาลปกครองอุดรธานีมีความเห็นพ้องกันว่าเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง และได้โอนคดีไปยังศาลปกครองอุดรธานี ต่อมา ศาลปกครองอุดรธานีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืน ตามคำสั่งที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ และวินิจฉัยว่า ข้อพิพาทในคดีนี้เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดีได้มีการอนุมัติเบิกจ่ายเงินบำนาญปกติและเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีสิทธิจะเรียกคืนเงินจากผู้ถูกฟ้องคดีได้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และโดยที่มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน โดยที่ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองไปให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง หรือตนได้รู้เช่นนั้น หากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป และในกรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้ตามที่บทบัญญัตินี้กำหนด ผู้นั้นต้องรับผิดชอบคืนเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน กรณีนี้ จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการฟ้องคดีในฐานะเจ้าของทรัพย์สินที่มีสิทธิติดตามเอาทรัพย์สินคืนตามมาตรา

๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะหากถือเช่นนั้นแล้วผู้ฟ้องคดีก็จะมีสิทธิฟ้องเรียกเอาทรัพย์สินคืนได้ทั้งหมดเต็มจำนวนอย่างสิ้นเชิงซึ่งเป็นการไม่สอดคล้องหรือขัดต่อมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีจึงต้องเป็นไปตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ดังนั้นข้อพิพาทระหว่าง กองทัพบก กับผู้ร้อง เกี่ยวกับการเรียกคืนเงินเบี้ยหวัด บำนาญ บำเหน็จดำรงชีพ และเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) จึงเสร็จเด็ดขาดไปแล้วตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ ส่วนคำพิพากษาศาลจังหวัดอุดรธานี หมายเลขแดงที่ พ. ๒๐๔๘/๒๕๖๐ เป็นเรื่องที่กองทัพบกนำคดีที่มีข้อเท็จจริงเดียวกันนี้ไปฟ้องผู้ร้องต่อศาลจังหวัดอุดรธานีเรียกให้ผู้ร้องคืนเงินเบี้ยหวัด บำนาญ บำเหน็จดำรงชีพ และเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญอีกครั้ง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๖๖/๒๕๖๐ โดยศาลจังหวัดอุดรธานีมีคำสั่งรับฟ้องแต่ต่อมามีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งรับคำฟ้องโจทก์และมีคำสั่งใหม่เป็นไม่รับคำฟ้อง เนื่องจากเห็นว่า เป็นฟ้องซ้ำกับคดีของศาลปกครอง แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ มีคำพิพากษาให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับฟ้องโจทก์ เนื่องจากเห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีที่รัฐฟ้องคดีโดยใช้สิทธิเรียกร้องเอาแก้อดีตข้าราชการของตนในฐานะเอกชนคนหนึ่งซึ่งไม่เข้าหลักเกณฑ์ของคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ฟ้องโจทก์ไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีที่โจทก์เคยฟ้องที่ศาลปกครอง ต่อมา คู่ความตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ศาลจังหวัดอุดรธานีมีคำพิพากษามาตามยอม เป็นคดีหมายเลขแดงที่ พ. ๒๐๔๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ คดีถึงที่สุด กรณีจึงเห็นได้ว่าการที่ศาลจังหวัดอุดรธานียกคดีขึ้นมาพิจารณาพิพากษาใหม่เป็นผลมาจากคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ที่เห็นว่าข้อพิพาทในคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่รัฐใช้สิทธิเรียกร้องเงินคืนจากอดีตข้าราชการที่ได้รับไปเกินสิทธิ มิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นการวินิจฉัยที่ขัดแย้งกับคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ ที่เห็นว่า คดีนี้มิใช่การฟ้องคดีเพื่อใช้สิทธิติดตามเอาคืนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ ดังนั้น คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ และคำพิพากษาศาลจังหวัดอุดรธานี หมายเลขแดงที่ พ. ๒๐๔๘/๒๕๖๐ จึงขัดแย้งกัน คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่าคณะกรรมการจะวินิจฉัยให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดนั้นอย่างไร เห็นว่า เมื่อคดีนี้กองทัพบกได้เคยยื่นฟ้องผู้ร้องต่อศาลจังหวัดอุดรธานีมาแล้วและได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยศาลยุติธรรมและศาลปกครอง มีความเห็นพ้องกันว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองอันเป็นกรณีตาม มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) จนมีการโอนสำนวนไปพิจารณาพิพากษาที่ศาลปกครองแล้วตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กรณีย่อมถือว่าศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และคู่ความยอมรับเขตอำนาจศาลปกครองในการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ทั้งมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้คำสั่ง

ของศาลและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) เป็นที่สุด และมีให้ศาลที่อยู่ในลำดับสูงขึ้นไปของศาลตามวรรคหนึ่งยกเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นพิจารณาอีก ซึ่งมีความหมายว่าคำสั่งของศาลจังหวัดอุดรธานีที่ให้โอนคดีไปพิจารณาพิพากษาที่ศาลปกครองอุดรธานี เนื่องจากเห็นพ้องกันว่าคดีนี้เป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เป็นที่สุด และย่อมผูกพันศาลและคู่ความว่าคดีพิพาทตามฟ้องโจทก์เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง การที่กองทัพบกนำคดีซึ่งมีข้อเท็จจริงเดียวกันนี้ไปฟ้องยังศาลจังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นศาลยุติธรรมอีกครั้ง ภายหลังจากศาลปกครองสูงสุดตามคำสั่งที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วย่อมเป็นการขัดต่อมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อการกระทำของโจทก์ที่นำคดีซึ่งศาลยุติธรรมและศาลปกครองมีความเห็นพ้องกันในเรื่องเขตอำนาจและคดีถึงที่สุดแล้วไปฟ้องยังศาลยุติธรรมอีกครั้ง อันเป็นการขัดต่อมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลจังหวัดอุดรธานี ในคดีหมายเลขดำที่ พ. ๑๓๖๖/๒๕๖๐ คดีหมายเลขแดงที่ พ. ๒๐๔๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ จึงไม่อาจรับคดีนี้ไว้พิจารณาและมีคำพิพากษาให้คดีนี้เสร็จเด็ดขาดไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้ จึงให้คู่ความปฏิบัติตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑๘/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/115/2564>